

KODIN OSASTO

Äitien ja lasten suojelus

(Jatkoo)

Seuraavassa asunnossa hän tapasi laihan kalpean pikkulapsin, jolla oli viikon vanha lapsi. Äiti oli pesemässä astioita, ikkivanhan liian keskellä. Mutta kaikki muut voimalliset hajut asunnossa voitti väkevä kahvin haju pannusta, joka nähtävästi ei koskaan lakannut kiehumasta. Kaksi muuta puolialastointia lasta leikki lattialla, toinen niistä imien pulloa, jonka ruskea sisältö osoitti mihin osaan tuota haisevaa kahvia menee.

Äiti oli irlantilainen ja hyvin puhellus. "Voin niin hyvin, että voisin lentää", hän sanoi sairaanhoitajattarta tervehtiessä. Ja sitten hän jatkoi: "Kun tunsin synnytyksiä alkavan, rupesin kuuraamaan lattiaa, että se olisi sitten puhdas, ja naapurini tuli sisälle ja sanoi, että se on oikein, kuuraa päälle vaan, se jouduttaa synnytystä. Hän meni pois ja tuli jälleen parin tunnin kuluttua, jolloin minä olin jo täydessä toivossa! Naapurini oli kansantoukkoista tuntia — ja silloin hän alkoi jänistämään ja laitto hakeamaan lääkäriä."

Vaimo nauroi, sillä asia oli hänestä muka naurettava, kun naapurin vaimoa pelotti niin vähäpätöinen asia, kuin kuusitoista tuntia kestävä synnytyksuskat.

Nyt tuli sisään siisti pieni vaaleaverinen tyttö pimeästä perähuoneesta. Tyttö mahdollisesti oli yhden toista vuoden vanha. Hän istui himeän ikkunan ääreen ja alkoi virkata jotain sinisestä villalangasta.

"Onko hän teidän tyttärensä?" kysyi sairaanhoitajatar.

"On, ensimmäisestä avioliitostani. Hän asuu täällä luona, mutta tuli hoitamaan minua kun lapsi syntyi."

Vaimon vapaasti käyvä kieli pian kertoi, että hänen täytyy imettää pikkulasta kaksituntia, tai muuten se itkee ja siitä isomman lapsen hän pitää itkemästä kahvilla, ja vaikka ei hän sitä myöntänyt, niin kärkeä päättäen voi otaksua, että hän piti itsensä myöskin itkemästä samalla mustalla kahvilla. Kun astiat oli pesty oli vaimo valmis näyttämään pikkulasta vierasalleen.

"Sen päälle ei saa ilmaa puhalttaa ennenkuin se on kastettu", selitti äiti näyttämällä pimeään perähuoneeseen, missä se pikkuraukka makasi rääsykasan päällä, jota tässä palkassa nähtävästi käytettiin vuoteena. Lapsi oli elossa, paljon muuta siitä ei voinut sanoa, vaikkakin se oli hyvin muodostunut ja miellyttävän näköinen lapsi.

Tämä tietämättömyyden syvyys tuntui aivan toivotomalle, mutta sairaanhoitajatar yritti tehdä parhaansa:

"Antakaa minun lähettää teille taloudenhoitajatar muutamaksi päiväksi, että pääsette voimistumaan ja saatte nämä lapset totutetuksi oikealle ravinnolle. Teidän täytyy lakata käyttämästä tuota kahvia", puheili hän kun oli ensin turhaan koittanut selittää äidille, että pikkulapsi tarvitsee ilmaa.

"Ei, ei!" sanoi vaimo käyden hyvin tietävän näköiseksi. "Kyllä minä ne taloudenhoitajattaret tunnen! Enkö minä menettänyt ensimmäisen mieheni juuri sellaisen takia! Minä sairaalaan synnyttämään tuota tyttöä, ja kun tulin kotiin, niin etkös ollutkin mieheni karannut taloudenhoitajattaren kanssa. En tee samaa erehdyttä toista kertaa."

Ja vihdoon kehoitti sairaanhoitajatar äitiä tuomaan lapsi punnittavaksi, kun se on kahden viikon vanha.

luvaten samalla äidille kahvia leivosten kanssa samassa tilaisuudessa. Sen enempää ei tämän äidin hyväksi voinut tehdä sillä kertaa.

Seuraava paikka oli kahden pienen huoneen siisti asunto ympäröivän ikkaisuuden keskellä. Äidin luona oli ollut kättilö synnytyksessä kaksi päivää sitten ja äiti oli jo puettuna korsettin saakka — ja ylhäällä puhdistamassa huonetta. Uksesta puhtaalta lapsia istui pöydän ääressä kirjoittamassa pääsiäistervehdyksiä postikortteihin. Äiti oli ollut vuoteella ainoastaan yhden päivän, ja hän oli iloinen tavatessaan jonkun ihmisen, jolle voi vaivansa kertoa.

"Kun mieheni lähti työhönsä tänä aamuna, piti minun prässätä hänen housunsa", kertoi vaimo, "ja minä sanoi hänelle, että etkö sinulla ole edes säälliä, niin sanoin."

Tällainen heikko protesti häneltä oli harvinaista. Sairaanhoitajatar koitti hänen vaittomaan ja havaitsi, että se löi heikosti. Vaimo jatkoi: "Mieheni on hotellipalvelija ja hän on niin ylpeä."

"Minä laitan teille taloudenhoitajattaren heti, ja teidän pitää mennä takaisin vuoteelle ja pysyä siellä viikon päivät vähintään", sanoi sairaanhoitajatar, ja ryhtyi tyyneesti riuksimaan häneltä vaatteita.

Nähtävästi oli äitiparka niin heikossa tilassa, että ei olisi enempi kestänyt ja siksi hän taipui vastustelematta. Hän vaipui väsyneesti siistille puhtaalle vuoteelle. Lapsi oli puhdas ja hyvin hoidettu. "Ikävä, että se on tyttö", valitti äiti. "Naisien kohtalo on niin kova."

Tässä oli todella hyvä ja kunnollinen äiti murtumassa ylivoimaisen taakan alle miehensä tietämättömyyden takia. Mies oli siinä taloudellisesti asemassa, että hän olisi voinut jonkinmoista apua vaimolleen hankkia, jos hän olisi pitänyt sen tarpeellisenä. Sairaanhoitajatar meni heti lähimpään telefontiin ja soitti keskukseseen kääskien heidän heti lähettämään tähän kotiin parhaimman taloudenhoitajattaren mitä heillä saatavissa oli.

Seuraavalla äidillä oli katkenneita suonia alaraajoissa, mutta hänen mielentilansa oli mitä toivotomim. Hän piti sitä aivan luonnollisena, että nainen kärsii raskaana ollessaan, ja alistui nurkumatta kohtaloonsa. Mutta se seikka, että hän oli kaksi lasta menettänyt — olivat syntyneet kuolleena — sai hänet kuuntelemaan, mitä voitaisi tehdä, ettei nyt tulossa olevan kävisi samoin. Sairaanhoitajatar kehoitti hänen tulemaan keskuksistoon lääkäriin tutkittavaksi ja saamaan ohjeita.

Seuraavan asunnon ovi tuskin aukeni, ennenkuin se heitettiin kiinni, yhdessä hengenvedossa kerkesi ovelle tullut äiti kuitenkin sanoa tämän: "Mieheni sanoi, että teitä sairaanhoitajia ei täällä tarvita. Hän sanoo, että kun minä kerran olen jo neljätoista synnyttänyt ilman teidän apua, niin voin kyllä hyvin tämän viidennentoista synnyttää ilman teitä. Hän voi olla kotona nyt millä minuutilla hyvänsä, joten teidän on parasta mennä. Muuten, jos hän tapaa teidät täällä, saa minä siitä rangaistuksen."

Sen sanottuaan sulki vaimo hätäisesti oven.

Seuraavassa kodissa tuli iloinen ja onnellinen isä kätelemään vierasta sanoen: "Teidän sairaanhoitajattaren työ on parasta, mitä köyhän miehen kodille voi tapahtua. Se taloudenhoitajatar jonka läheitte, ei ainoastaan hoitanut äidin ja lapsen ja kotitalouden, mutta hän myöskin opetti vaimoni keittämään ja pitämään kodin kunnossa."

Mies oli ihastunut siihen järjestykseen ja mukavuuteen, mikä oli tullut hänen kotiinsa. Eikä se ole ihmeteltävää! Mitä iloa on miehellä kurjasta kodista? Vaikkakin miehet usein ovat tietämättömiä, itsekkäitä, jopa raakojakin, niin heidän ansionsa se kuitenkin on, joka pitää yllä nämä kurjat kodit, ikkaiset, haisevat asunnot. Naiset — monet heistä — ovat kaikki alkua kotona, joten heillä ei ole muuta tehtävää kuin pitää huolta kodista ja lapsista, siis mitä syytä heillä on olla niin kovin ikkaiset? Vastaus on löydettävissä juuri tästä lastensynnytystilanteesta. Kun naiselle ei anneta puhdasta ja sovellasta hoitoa tässä kaikista arka-luontoisimmassa, pyhimmissä tehtävissä, ja kun hän elää samanlaisen kohtalon alaisten naisten keskuudessa, menettää hän kalkan itsekkyyden tunteen ja hänen moraalisuus alenee vähitellen siihen elämäntasoon, missä sairaanhoitajattaret hänet tavallisimmin löytävät.

Ja kaikki tällä tässä laajassa ja taajasti asutussa kaupungissa on äitejä, jotka synnyttävät lapsia näiden masentavien olosuhteiden vallitessa, ja vielä on vaan, verrannollisesti puheen, kourallinen sairaanhoitajattaria tekemässä leivintyötä. Voi miten vähäinen, miten lyhyen uletuu tämä apu, ja kuitenkin, tämä yksi ainoa sairaanhoitajatar on tuonut apua ja neuvoa monelle äidille yhdessä ainoassa päivässä.

Ja nyt tekkäämme pieni katsaus avustuskeskukseen, mihin kaikki nämä äidit ovat saaneet sairaanhoitajattarelta kutsun tulla. Tämä keskus sijaitsee vanhan aikaisessa herraskartanossa. Entinen juhla- ja vastaanottohuoneena, eikä heillä tänne muuta pääsykorttia vaadita kuin se, että heillä on pikkulapsi tai on sellainen tulossa.

Huone on niin yksinkertaisesti kalustettu, että se ei hämmennä köyhimmänkään äidin mielentilaa. Keskuksella huonetta on pöytä, missä on kaikki pikkulapsen tarve-esineet: vaatteet, kori, salppua, lukkoneuloja, öljyä j. n. e. Myöskin on siinä kaikki vaatteet ja esineet mitä äiti tarvitsee synnytyksen aikana.

Kello kahden tienoissa illapäivällä noin kolmekymmentä äitiä kokoontui. Joillakin oli lapsi, viikon, kahden viikon, kuukaudenkin vanha; toiset olivat odottavaisia äitejä. He olivat hyvin puettuja, siistejä, onnellisen näköisiä parempi palkkaisten työläisten vaimoja, jotka eivät köyhyytensä tähden tänne tulleet, vaan sentähden, että halusivat jotain oppia. Jotkut heistä olivat tyypillisiä vuokra-asunnon asukkaita — siellä oli syyrialaisia, italialaisia, venäläisiä ja useita juutalaisia. Juutalaiset olivat kaikista halukkaimmat oppimaan.

Sairaanhoitajatar alkoi luentonsa. Hän käy läpi koko esnekokoelman pöydällä, kappale kappaleelta selittäen niiden tarjouksen ja miten niitä käytetään. Hän kertoi äideille, että öljy on parempaa kuin puuteri lapsen iholle rohtumista vastaan. Hän kertoi heille mistä saa ostaa parhaimman ja halvimmän lapsenkorin. Hän kertoi heille niin monta asiaa, että oli ihmeteltävää miten he voivat kaikki muistaa. Mutta he tulevat tänne viikko viikon perään siksi kunnes he saavat kaikki muistiinsa.

Luentoa seurasi musiikkia soitto-koneella ja kuppi kuuma suklaata leivosten kanssa, jolla aikaa sairaanhoitajattaret puhuttelivat kutakin äitiä erikseen. Niille, joilla ei ollut varaa hankkia lapsen tarpeita, selailset hankittiin keskuksen puolesta. Sellaiset äidit, jotka tarvitsivat lääkärin apua laitettiin lääkärin tarkastukseen, josta heidät sitten lajitettiin sairaalaan tai hammallalääkäriin, miten

minkin tarve vaati. Ja kun äidit lähtivät kotihinsa kehoitettiin heitä seuraavalla kertaa, kun tulevat, tuomaan mukanaan, jonkun tuttavansa, joka on tällaisen opetuksen ja avun tarpeessa.

(Jatk.)

PÄÄNKIPU

Päänkipu on useinkin pidettävä pikemminkin jonkun ihmistä vaivaavan elämäntilanteen merkkinä kuin itsellisenä tautina. Tästä syystä olisi jokaisen, jolla on jatkuvia päänkippuja, käännättävä lääkärin puoleen ja annettava hänen ottaa selkoa taudin syystä.

On mieleetöntä luottaa lääkkeisiin, jotka ehkä antavat tilapäistä helpotusta. Ne vain hetkeksi poistavat kivun, mutta eivät millään tavalla paranna itse tautia.

Pääntaudin yleisin laji johtuneen silmien rasittumisesta. Pätevät tutkijat väittävät, että kaikista jatkuvista päänkippupotauksista runsaampi kuin toinen puoli johtuu silmien liikkamisesta. On selvä, että lääkkeet eivät silloin paranna tautia, vaikkakin hetkeksi voivat kivun poistaa, vaan on käännättävä silmä-lääkärin puoleen.

Erinäisiä päänkippulajeja aiheutuu hermo- ja aivokeskusten liiallisesta herkkyydestä. Sairas ei jaksa kestää nykyäikaisen elämän hyöriä. Se ottaa hänen hermollisen. Tähän tautiin ei ole muuta parannuskeinoa kuin se, että sairastunut mukautuu oloihin ja terästä hermojaan. Päänkipu voi aiheutua myöskin nenä- ja kurkkusairauksista, huonoista hampaista, ummehtumisesta, liiallisesta syömisestä, rajusta yksimieheisestä, erinäisistä reumatismien lajeista ja joskus munuaisvioleta.

Uni ja lepo ovat hermopäänkivun paras lääke; jyskyttävään päänkipuun auttavat kylmät kääreet. Huonosta ruuansulatuksesta ja vatsasta johtuvaan päänkipuun on paras käyttää vatsaa pehmittäviä lääkkeitä ja silmistä johtuvassa päänkivussa auttavat soveltuvat lasit.

Halutaan tietää

Missä on tuttavani ADOLFIINA NYSSÄLÄ, kotoisin Lappajärveltä. Hän oli New Yorkissa viime talvena. Ole hyvä ja anna osotteesi ja jos ei hän itse tätä huomaa, niin jos joku hänen tuttavistaan huomauttaisi hänelle. Osoitteeni on: SELMA YLILINEN, McCintosh Springs, Ont., Can.

SÄKENIÄ

Tilakkaa nyt, ettei enään unohtu. Säkeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoat laatuaan. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$1.50 vuosi.

RAIVAAJA, Box 468, Fitchburg, Mass.

*****

NAISTEN OSUUSKOTI
SAN FRANCISCO, CAL.
3627—16th St.
Telefooni: Market 3958
SAN FRANCISCO

*****

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytää VAPAA 5 LÄÄKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja naisten tautia sell. tetrin. Kun myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. n. Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia. Tämä kirja on vapaa ja annetaan ja pitää sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ettei tiedä koska sitä tarvittane, varokas bumbukilääkkeitä ja bumbukilääkkeitä. —Lignellin Apteekki on suuri — —Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa— P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.